

el PSOE. Naturalment, això no passa d'esser un eufemisme per fer la mort més dolça. El futur previsible no és la convergència esmentada, és senzillament la desaparició del PSM en profit del PSOE. A hores d'ara l'única incògnita és saber quina serà la fórmula. Convergència? Acords preelectorals? Fusió pura i simple? En aquest cas tots els camins duen a Roma.

El problema de la convergència PSM-PSOE no són els votants del PSM. Més del 50% traslladen el seu vot d'una a altra força arran de les eleccions Generals o Autonòmiques. En el cas d'una desaparició del PSM, potser més del 80% del seu electorat passaria al PSOE. A l'esquerra del PSOE no hi ha avui res viu políticament a Mallorca. Així que el transvasament de vot resultaria poc traumàtic. Amb la militància del PSM és tota una altra història. A l'inrevés dels votants, la militància del PSM no és transvasable al PSOE. Acostumats a definir-se «enfrent del PSOE» com a força acusada d'anticonacionalisme i de claudicar dels ideals esquerrans, el canvi de militància resultaria inviable. Això significaria que l'esquerra perdria temporalment alguns centenars de militants. Però és només un buit temporal: transformar el PSOE en l'única esquerra real a Mallorca al buit de militància deixat pel PSM serà, en un termini no massa llarg, finalment cobert amb noves incorporacions. El poder atreu i el PSOE detenta el poder de Madrid.

El punt final d'aquestes reflexions no pot ésser més negatiu per al PSM: no hi ha futur. No hem sabut o pogut consolidar una força nacionalista progressista arrelada dins el nostre país. Hem construït un híbrid inviable i eixorc entre un socialisme radical i un nacionalisme. Delmats per les escissions —la primera el 1976—, per convergències atropellades, per crisis constants, per vacil·lacions sempiternes... ens ha passat l'hora històrica. Mentre tant la dreta s'ha consolidat com a hegemònica a les Illes Balears i el PSOE com a única alternativa real d'esquerra. Ara potser ens queda tan sols decidir, en elegant eutanàsia, la forma de morir.

Amb aquestes reflexions he procurat ésser honest, fet que em veda escampar falsos optimismes. Siguen realistes i no ategim a la derrota l'espectacle penós de la mentida.

3) Parlament de Josep M. Llompart a l'acte de celebració del primer aniversari d'haver aconseguit representació a Palma (Son Ferriol, Palma, 29 de maig de 1992)

Arxiu del Partit Socialista de Mallorca —PSM—. Aquest document fou parcialment reproduït a *Sa Talaiola d'En Figuera. Bolletí d'informació municipal de Palma (El PSM a Cort),* núm. 4, abril de 1993.

Totes dues són imprescindibles: l'ala blanca i l'ala negra, o, dir d'una altra manera, l'ala d'escuma que es remuntra cap als núvols més bells, i l'ala de plom

que pesa cap a la terra. Totes dues coses, el somni i la realitat, són absolutament necessàries si volem dur a terme una acció política al servei d'un país, una tasca col·lectiva que sigui capaç de transformar aquest país i d'aïçonar-lo a la mesura dels nostres ideals. Per una banda el somni, marcat, com el llumeneret blau de la rondalla, el sentit de les nostres passes, i per l'altra banda l'anàlisi minuciosa de la realitat per tal de no ensopegar cada dos per tres amb les pedres i amb els reclaus del camí.

En matèria de política, el somni és, per ell sol, insuficient. Sense el contrapunt del realisme que ens obliga a operar, no damunt un país volgut i fictici, sinó damunt el país insatisfactori i existent, el somni és del tot estèril. He dit sovint que, en el terreny de l'acció política, cal prescindir de qualsevol projecte que basti una parcel·la de la guàrdia civil per impedir que es dugui a terme. Ningú no ens priva de somiar independències fabuloses i miraculoses, dies heroics i gloriosos d'alliberament nacional. Deixem-ho, però, en el territori del somni i no prenguem situar-lo en el de la lluita política, perquè allò que aqueixa lluita no consent de cap manera és el fracàs predeterminant.

No és prou el somni, certament, però és necessari i no hem d'oblidar-lo mai. Perquè si en política el somni que no té en compte la realitat és estèril, el realisme rònec que oblidat el propi somni és sinistre. És aleshores quan la pràctica política es converteix en un simple joc d'interessos de partit, en una mera i trista lluita pel poder, sense cap bellesa, sense cap al·licient a nivell de país. Una lluita que, si té per objectiu conquistar el poder, no és per tal de transformar d'alguna manera la pròpia societat i el món si cal, sinó a fi d'exercir-lo, aquest poder, per ell mateix, com si fos l'alfa i omega de la història. La qüestió és comandar, com sigui i en nom d'allò que sigui. No hi ha dubte que l'oblit del somni és l'origen de tant de descens, de tan absolut descèndit de la política. L'oblit del somni posa fi a les ideologies i dona lloc a paradoxos tan sarcàstiques com és el fet, posem per cas, que sota un poder teòricament socialista la banca privada visqui la seva gran època d'or i siguin fomentats els models de liberalisme més salvatges, més competitius i més insolidaris. Això queda reduïda la política que oblidat el somni. ¿I quines adhesions podrà suscitar aquesta casta de política que no siguin les dels interessos personals i estretament particulars?

He dit en altres ocasions, i em plau repetir-ho ara, que sou vosaltres, companys del PSM, els qui, entremig de tanta runa, heu sabut servir-nos la il·lusió. Vosaltres no heu oblidat el somni; tot coneixent, però, en cada moment, allò que la realitat permetia. Somiadors i realistes alhora, heu sabut mantenir la dignitat i l'honor de la lluita política, heu aconseguit de mantenir encesa per a tots la llàntia de la il·lusió. Per això heu assenyalat una fita en la història del nacionalisme en aquest país i el vostre partit ha anat creixent i afermant-se.

Els que ja no són capaços de somiar res us acusaran d'ingenus i d'utòpics; els somiadors a ultrança us acusaran de febles i de claudicants. No en feu cas i seguïu el vostre camí. N'hi ha molts que us diran que la lluita que portau a

terme és inútil perquè tanmateix el nostre poble no ha assumit el nacionalisme. Doncs bé: per això precisament treballau i lluitau; perquè arribi un dia que el nacionalisme sigui profundament i definitivament assumit pel nostre poble. Trista i galdosa política farem si només haguéssim de tenir en compte allò que el poble té assumit i no allò que nosaltres voldríem que assumís!

Tots sabem quin és el somni, el llumenecet blau que ha de guiar-nos: uns Països Catalans lliures, justos i solidaris, no dins l'Europa dels mercaders i dels caps de govern, sinó dins l'Europa dels pobles, dins l'Europa de les nacions.

Tots saben que aquest somni és, avui per avui, irrealitzable; però també sabem que, amb el més fred i serè dels realismes i amb plena consciència de fins a on podem arribar en cada ocasió per tal d'obtenir un resultat pràctic possible, tenim l'obligació de treballar perquè vengui un dia que aquell somni es pugui fer realitat. Si aquest dia arriba—molts de nosaltres ja no el veurem, però tant és—vostre haurà estat el mèrit, companys del PSM. I per això us vull donar les gràcies.

APÈNDIX D'IL·LUSTRACIONS